

Ontwerp Projectplan

Vispasseerbaar maken stuw 108GO in de St. Anthonisloop

Inhoudsopgave

Leeswijzer projectplan Waterwet	3
Deel 1 Vispasseerbaar maken stuw Sint Anthonisloop	4
1 Aanleiding en doel	4
2 Ligging, begrenzing en beschikbaarheid plangebied	5
3 Beschrijving van de waterstaatswerken	5
4 Effecten van het plan	6
5 Wijze waarop het werk zal worden uitgevoerd	7
6 Beschrijving van de te treffen voorzieningen, gericht op het ongedaan maken of beperken van nadelige gevolgen.	7
7 Legger, beheer en onderhoud	8
Deel 2 Verantwoording	10
Deel 3 Rechtsbescherming	12
Deel 4 Bijlagen	13

Leeswijzer projectplan Waterwet

voor de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk

Artikel 5.4 Waterwet

Het Ontwerp Projectplan voor het aanpassen en vispasseerbaar maken van stuw 108GO in de St. Anthonisloop bestaat uit vier delen.

In Deel I wordt beschreven wat het waterschap gaat doen en hoe het werk wordt uitgevoerd. Deel 2 geeft een toelichting op waarom dit werk wordt uitgevoerd. Dit deel is, met andere woorden, de onderbouwing van het plan.

Deel 3 geeft informatie over de rechtsbescherming en de procedures. Deel 4 bevat rapporten en onderzoeken die voor het plan van belang zijn.

Deel 1 Aanpassen en vispasseerbaar maken stuwen Sint Anthonisloop

1. Aanleiding en doel

Huidige situatie

Stuw 108GO ligt in de St. Anthonisloop welke uitstroomt in de Graafse Raam. De stuw bestaat uit 1 handmatig regelbare kantelstuw met een doorstroombreedte van 0,75 meter. Het streefpeil voor deze stuw is NAP +9,90 meter (zowel zomer als winter). De stuw kent een zeer laag debiet. Het ontwerpdebiet is door het waterschap vastgesteld op 0,025 m³/s. Op basis van handmetingen is een peilverschil gemeten tussen de 0,04 en 0,4 meter.

Knelpunten

Eén van de taken van waterschap Aa en Maas is werken aan een gezond en natuurlijk watersysteem. Het waterschap wil voldoen aan de eisen die de Europese Kaderrichtlijn Water stelt, door maatregelen te treffen om de ecologische kwaliteit van wateren te vergroten. Eén van die maatregelen is het herstellen van vismigratieroutes door de aanleg van vispassages. Stuwen vormen een onneembare barrière voor vissen die stroomopwaarts willen trekken. Om leefgebieden te ontsnipperen en vispopulaties weer met elkaar in contact te brengen, maakt het waterschap stuwen vispasseerbaar.

Ook de stuw 108GO is in de huidige situatie een obstakel voor vissen. In de beleidsnotitie visstand- en visserijbeheer (waterschap Aa en Maas, 2007) is deze stuw aangewezen als een vismigratieknelpunt welke opgelost dient te worden.

Stuw 108GO is in 2011 gerenoveerd. Qua peilbeheer geldt een vast streefpeil met een beheermarge van + en – 0,2 cm. Om waterverlies door de vispassage te voorkomen bij te laag of geen debiet van de St. Anthonisloop, dient deze dichtgezet te kunnen worden.

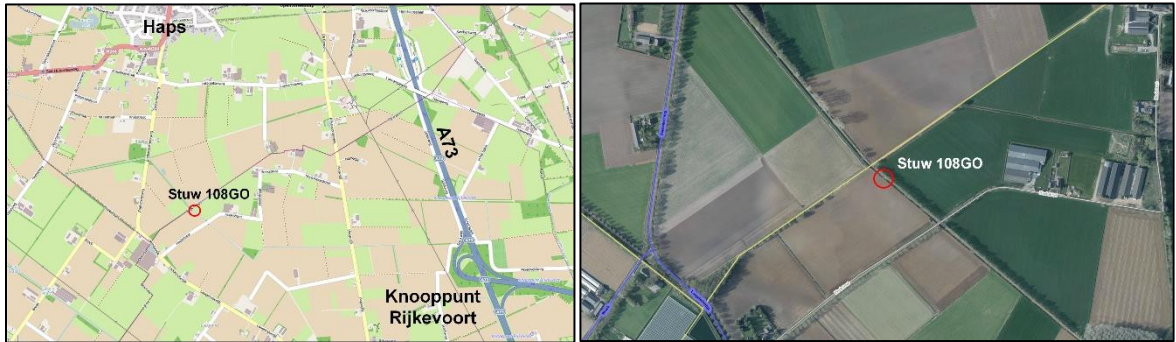
Doelstelling

De doelstelling van dit projectplan is:

- het aanbrengen van een afsluitbare De Wit vispassage tegen de linkeroever bij stuw 108GO.

2. Ligging, begrenzing en beschikbaarheid plangebied

De stuw is gelegen in het district Raam op de volgende locatie:

Figuur 1, 2: links: ligging t.o.v. omgeving, Haps en de A73. Rechts: ligging t.o.v. omliggende wegen.

De aanpassingen aan de stuw vraagt weinig ruimte. De aanleg van een De Wit vispassage beperkt zich tot de directe omgeving van de stuw en kan gerealiseerd worden binnen de gronden die in eigendom en beheer van waterschap Aa en Maas zijn. Voor de realisatie van de werkzaamheden is geen grondverwerving noodzakelijk.

De stuw bevindt zich op kadastraal perceel BMR00, sectie W, perceelsnummer 23 (waterschap Aa en Maas). De aangrenzende percelen (linkeroever en rechteroever) zijn in eigendom van de gemeente Boxmeer en worden verpacht.

3. Beschrijving van de waterstaatswerken (=gewenste situatie)

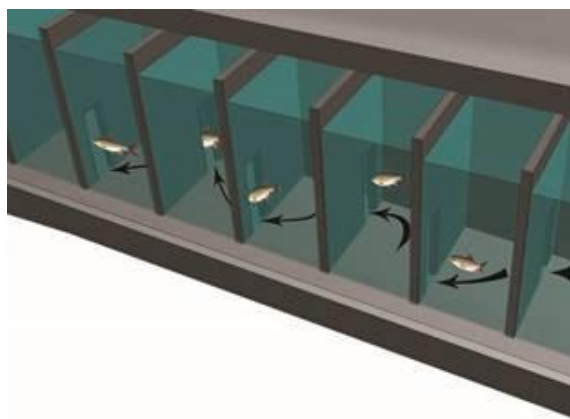
Stuw 108GO

De bestaande stuw blijft in tact. Aan de zijde van de linkeroever (westzijde) wordt een De Wit vispassage geïntegreerd.

Afmetingen constructie:

Voor een De Wit vispassage wordt standaard uitgegaan van een peilsprong per trap van 5 cm. Het maatgevende peilverschil is 0,37 m. Op basis van dit peilverschil, zal de vispassage bestaan uit 6 kamers. De gewenste lengte en breedte van een bekken, respectievelijk 0,8 en 1,2 m is hier mogelijk. De totale lengte van de vispassage is circa 4,8 m en de totale breedte van de vispassage is circa 1,2 m. De exacte afmetingen van de vispassage zullen volgen uit het uitvoeringsontwerp. De tekening van het voorlopige ontwerp van de vispassage is opgenomen als bijlage.

Een De Wit vispassage is een constructie die in of langs een talud kan worden aangebracht door de damwand van de stuw heen. Stuw en vispassage vormen zo een compact geheel. De De Wit vispassage bestaat uit een langwerpige, gesloten bak met binnenin tussenschotten die de bak in kamers verdelen. In ieder tussenschot is een opening (venster) aangebracht. De vensters in de tussenschotten sluiten aan op de bodem. Op de bodem van de kamers wordt een laag breuksteen aangebracht zodat een traploze bedding ontstaat. De openingen verspringen ten opzichte van elkaar afwisselend links en rechts van de lengteas van de vispassage. Hierdoor ontstaat een slingerend stromingspatroon dat zorgt voor een verhoogde energiedemping en afremming van de stroomsnelheid. De bovenkant van de vispassage is afgewerkt met afdekroosters die gedemonteerd den gelicht kunnen worden. Zo kan het binnenwerk van de vispassage eenvoudig onderhouden worden.

Links: referentiefoto van een De Wit vispassage langs een stuw, rechts: verspringende openingen in de vispassage

4. Effecten van het plan

Voor de stuwen en de vispassage zal nog een definitief ontwerp (DO) worden opgesteld. Deze wordt voorzien van een hydraulische en hydrologische onderbouwing.

Ecologie

Met de werkzaamheden wordt een vismigratieknelpunt opgelost. De werkzaamheden zorgen ervoor dat de vissen stroomopwaarts kunnen migreren in de St. Anthonisloop richting de Ledeackerse Beek. Uitgangspunt voor het ontwerp is dat een vispassage 95% van de migratieperiode passeerbaar is voor de doelsoorten, zoals aangegeven in tabel 1. Op basis van gegevens over het beschikbare debiet in de Sint Anthonisloop wordt dit percentage niet gehaald, omdat er in de zomer ook perioden met niet of nauwelijks afvoer zijn. Met een optimaal ontwerp zal de vispassage 65% van de tijd gedurende de migratieperiode (februari – juni) werkzaam zijn.

Tabel 1. Doelsoorten vispassage en paaiperiode

Doelsoorten in de St. Anthonisloop	Paaiperiode en watertemperatuur
Aal	n.v.t., paait niet in Nederland
Alver	April-Juni (15-22°C)
Baars	Maart-April (8-14°C)
Beekprik	Maart-Juni (11-14°C)
Bermpje	Maart-April (14-18°C)
Blankvoorn	April-Mei (12-15°C)
Driedoornige stekelbaars	Maart-April
Kleine modderkruiper	April-Mei
Kopvoorn	April-Juni (9-10°C)
Riviergrondel	April-Mei (12-17°C)
Serpeling	Februari-Maart (8°C)
Snoek	Februari-Maart (6-14°C)
Tienddoornige stekelbaars	Maart-April (10-12°C)
Vetje	April-Juni (18-22°C)
Rivierdonderpad	Maart-April (8-11°C)
Rivierprik	Januari-April (10-14°C)
Winde	Februari-Mei (>10°C)

Hydrologie

De vispassage mag geen negatief effect hebben op het peilbeheer in de St. Anthonisloop en de geldende streefpeilen dienen gehandhaafd te worden. Daarom zal de De Wit vispassage van de stuw worden voorzien van een afsluiter. Hiermee kan, door het tijdelijk afsluiten van de vispassages, waterverlies via de vispassages in perioden van watertekort worden voorkomen.

Het boven- en benedenstroomse waterpeil van de stuw wijzigt niet. Er is dan ook geen sprake van negatieve effecten als gevolg van de maatregel.

5. Wijze waarop het werk zal worden uitgevoerd

Het streven is om na vaststelling van het projectplan en uitwerking van de definitieve ontwerpen te starten met de realisatie medio 2017. De doorlooptijd van de werkzaamheden bedraagt circa 2-3 weken. Tijdens de uitvoering blijft de bereikbaarheid van de directe omgeving gewaarborgd.

Het werkterrein is best bereikbaar via de linkeroever (= westzijde). Dit perceel is in eigendom van de gemeente Boxmeer en wordt verpacht aan een particulier. Voorafgaand aan de aanbesteding van het werk dienen nog overeenkomsten te worden afgesloten voor tijdelijke ingebruikname van werkstroken / terreinen. Indien nodig kan ook een gedoogplicht worden opgelegd.

Tijdens de realisatie van de vispassage zal de stuw aan weerszijden worden afgedamd. De afvoer van de St. Anthonisloop wordt bewerkstelligd door een tijdelijke pompinstallatie, die het water van het bovenstroomse pand naar het benedenstroomse pand verpompt. De watergang tussen de afdammingen wordt drooggehouden door het toepassen van bronbemaling, eventueel in combinatie met een open bemaling, zodat de vispassage en de fundatie in den droge (vereist) kunnen worden uitgevoerd. Het bronneringswater wordt geloosd op het benedenstroomse pand.

6. Beschrijving van de te treffen voorzieningen, gericht op het ongedaan maken of beperken van nadelige gevolgen.

Beperken nadelige gevolgen van het plan

Er zijn geen nadelige gevolgen van het plan voorzien.

Beperken nadelige gevolgen van de uitvoering

Ter beperking van de nadelige gevolgen van het plan tijdens de uitvoering worden de volgende maatregelen getroffen:

- er wordt gewerkt volgens de gedragscode Flora en faunawet.

Financieel nadeel

Als gevolg van dit projectplan is geen financiële schade voorzien die de uitvoering van het project in de weg staat. Indien een belanghebbende ten gevolge van dit besluit toch schade lijdt of zal lijden, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en ten aanzien waarvan de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd, kan op grond van artikel 7.14 van de Waterwet een verzoek om schadevergoeding worden ingediend. Voor de wijze van indiening van een

dergelijk verzoek en voor de procedure wordt verwezen naar de verordening schadevergoeding van het waterschap Aa en Maas.

7. Legger, beheer en onderhoud

7.1 Legger

Aan weerszijden van de St. Anthonisloop ter hoogte van de stuw is een beschermingszone aanwezig. Er is geen profiel van vrije ruimte geregistreerd. De in dit projectplan beschreven maatregelen leiden niet tot een aanpassing van ligging of afmeting van de beschermingszone. De vispassage wordt binnen de grens van het waterstaatswerk gerealiseerd.

Figuur 5: ligging van de beschermingszone (roze) langs de St. Anthonisloop ter plaatse van de stuw 108GO

Als gevolg van de in dit projectplan opgenomen maatregelen is aanpassing van de Legger aan de orde. Na afloop van de werkzaamheden wordt de stuw en vispassage in de legger van het waterschap opgenomen dan wel aangepast.

De legger beschrijft de eisen naar ligging, vorm, afmeting en constructie waaraan waterstaatswerken op grond van waterstaatkundige eisen moeten voldoen en heeft als zodanig geen rechtsgevolg. De legger volgt de waterstaatkundige besluitvorming, zoals de vaststelling van het onderhavige projectplan. Tegen deze vaststelling staat rechtsbescherming open (zie Deel 3 van dit plan) Dit wil overigens niet zeggen dat er geen sprake kan zijn van geringe, niet fundamentele, afwijkingen tussen het oorspronkelijke plan en de daadwerkelijke uitvoering van de maatregelen. De uiteindelijke maatvoering (dus na de revisiemeting) is bepalend voor de nieuwe legger.

7.2 Beheer en onderhoud

De stuwen en vispassages worden beheerd en onderhouden door het waterschap.

Het beheer en onderhoud van de De Wit vispassage bestaat voor een groot deel uit controle en het ongedaan maken van verstoppingen. De vispassage zal hiertoe aan de bovenkant worden voorzien van eenvoudig te verwijderen rooster, zodat de kamers bereikbaar zijn voor het verwijderen van vuil.

Aan de instroomzijde zal een afsluitconstructie worden aangebracht, zodat de vispassage in droge perioden en ten behoeve van onderhoud veilig en gemakkelijk dichtgezet kan worden.

In tabel 2 staat een overzicht van het benodigde beheer en onderhoud en de frequentie en periode van uitvoeren.

Tabel 2. Onderhoud vispassage

Activiteit	Periode	Frequentie
Vispassage geheel nalopen aan begin migratieperiode: afdekroosters lichten en grof materiaal (bladeren, takken) verwijderen	januari	1x / jaar
Maandelijkse controle tijdens migratieperiode: inspectie kamers op verstoppingen	maart – juni/juli	1x / maand
Bodem vispassages controleren: bezonken sediment verwijderen en stortsteen aanvullen indien nodig	najaar/winter	1x / 10 jaar

Deel 2 Verantwoording

1. Verantwoording op basis van wet- en regelgeving

Waterwet

Als een waterschap een waterstaatswerk wil aanleggen of wijzigen, dient op grond artikel 5.4 Waterwet een projectplan te worden vastgesteld, met daarin een beschrijving van het werk en de wijze waarop dat zal worden uitgevoerd én een beschrijving van de voorzieningen om nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk ongedaan te maken of te beperken. Het werk dient bij te dragen aan de doelstellingen van de Waterwet waaronder

- voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen (artikel 2.1).

Onderhavig projectplan voldoet aan de hierboven genoemde vereisten.

Europese Kaderrichtlijn Water (KRW)

De Kaderrichtlijn Water is een Europese richtlijn die voorschrijft dat de ecologische toestand van de Europese wateren aan bepaalde eisen moet voldoen. In de richtlijn is een indeling gemaakt in stroomgebieden. Het gebied van waterschap Aa en Maas valt onder het stroomgebied Maas. Waterbeheerders en overheden zijn zelf verantwoordelijk voor het doorvertalen van de KRW doelstelling in het eigen beleid en in concrete maatregelen om de toestand van het watersysteem op orde te krijgen.

Onderhavig projectplan draagt bij aan de ontsnippering van leefgebieden van vissen en daarmee aan een natuurlijker en gezonder visstand in de St. Anthonisloop en daaraan verbonden waterlopen. Hiermee levert het plan een bijdrage aan de doelstellingen van de KRW.

2. Verantwoording op basis van beleid

Waterbeheerplan 2016 – 2021

In het Waterbeheerplan (WBP) is vastgelegd welke doelen waterschap Aa en Maas nastreeft en welke maatregelen getroffen worden om die doelen te halen. Deze doelen zijn ondergebracht in programma's. In het programma Gezond en Natuurlijk Water zijn doelen vastgelegd gericht op een ecologisch goed functionerend watersysteem met een goede waterkwaliteit. Het waterschap heeft de doelen uit de Kaderrichtlijn Water op deze manier doorvertaald in het eigen beleid. Het streven naar een gezonde visstand en het opheffen van vismigratieknelpunten zijn binnen dit programma belangrijke opgaven. In het WBP is vastgelegd dat in de periode 2016 – 2021 80 vismigratieknelpunten moeten worden opgelost. Stuw 108GO is in het vismigratiebeleid geprioriteerd als op te lossen knelpunt binnen de huidige WBP planperiode 2016-2021.

Verantwoording van de keuzen

Stuw 108GO bevindt zich in agrarisch gebied, op grote afstand van de openbare weg. De beschikbare ruimte beperkt zich tot de watergang. Een andere optie dan een De Wit Vispassage is hier dan ook niet mogelijk/wenselijk.

3. Benodigde vergunningen en meldingen

De volgende vergunningen en meldingen kunnen benodigd zijn. Hierbij is kort weergegeven op welke onderdeel van de werkzaamheden de vergunning of ontheffing betrekking heeft:

- watervergunning. Aan de orde voor onttrekken van grondwater voor tijdelijke bronnering of bemaling bij realisatie van kunstwerken. (Valt onder dit projectplan);
- omgevingsvergunning (aanleg);
- ontheffing Flora- en faunawet. Aan de orde bij werkzaamheden nabij beschermde planten en dieren;
- melding lozen buiten inrichtingen. Aan de orde voor lozen van tijdelijke bronnering en bemaling. (Valt onder dit projectplan);
- melding activiteitenbesluit. Aan de orde voor het oprichten van een werkterrein, depots, etc.;
- melding Besluit Bodemkwaliteit. Aan de orde voor het toepassen van grond, slib of steenachtige bouwmaterialen en/of het tijdelijk opslaan van grond en/of slib.

Deze vergunningen en meldingen zullen een aparte procedure doorlopen bij de betreffende bevoegde gezagen.

4. Benodigde onderzoeken

De volgende onderzoeken kunnen benodigd zijn:

- onderzoek naar Niet Gesprongen Explosieven (NGE). Het vooronderzoek is opgestart. Doordat op de locatie reeds bouwactiviteiten hebben plaatsgevonden (realisatie stuw), worden geen vondsten verwacht;
- archeologisch onderzoek. Volgens de archeologische waardenkaart van de gemeente Boxmeer is op de betreffende locatie sprake van een lage archeologische verwachtingswaarde. Nader onderzoek is dan ook niet nodig;
- onderzoek bodemkwaliteit. Grondverzet voor het plaatsen van de vispassage is zeer beperkt; afvoer van grond is naar verwachting niet nodig. Indien ter plaatse van de werkzaamheden veel slib aanwezig is dat moet worden verwijderd, wordt een waterbodemonderzoek uitgevoerd.

Deel 3 Rechtsbescherming

Uitgebreide procedure conform afdeling 3.4 Awb

Zienswijze

Als een ontwerp-projectplan is vastgesteld, wordt dit bekend gemaakt door publicatie op www.aanenmaas.nl/bekendmakingen. Het plan ligt gedurende zes weken ter inzage. Voordat het waterschap een definitieve beslissing neemt, kunnen belanghebbenden en ingezetenen gedurende deze periode hun zienswijze op dit ontwerp-projectplan kenbaar maken. Dat kan schriftelijk of mondeling. Een reactie moet vóór afloop van de termijn bij het waterschap zijn ingediend. In beginsel kunnen **uitsluitend** degenen die tijdig een zienswijze hebben ingediend, tegen het definitief vastgestelde plan beroep instellen.

Beroep en hoger beroep

Als het projectplan is vastgesteld, wordt dit bekend gemaakt door publicatie op www.aanenmaas.nl/bekendmakingen. Tegen het plan staat gedurende zes weken de mogelijkheid tot beroep open. Gedurende zes weken vanaf de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd kan beroep worden ingesteld bij de rechtbank. Belanghebbenden die tijdig een zienswijze hebben ingediend en belanghebbenden aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten geen zienswijzen te hebben ingediend, kunnen beroep indienen. Voor het indienen van een beroepschrift is griffierecht verschuldigd. Tegen de uitspraak van de rechtbank kan vervolgens hoger beroep worden ingediend bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Crisis- en herstelwet

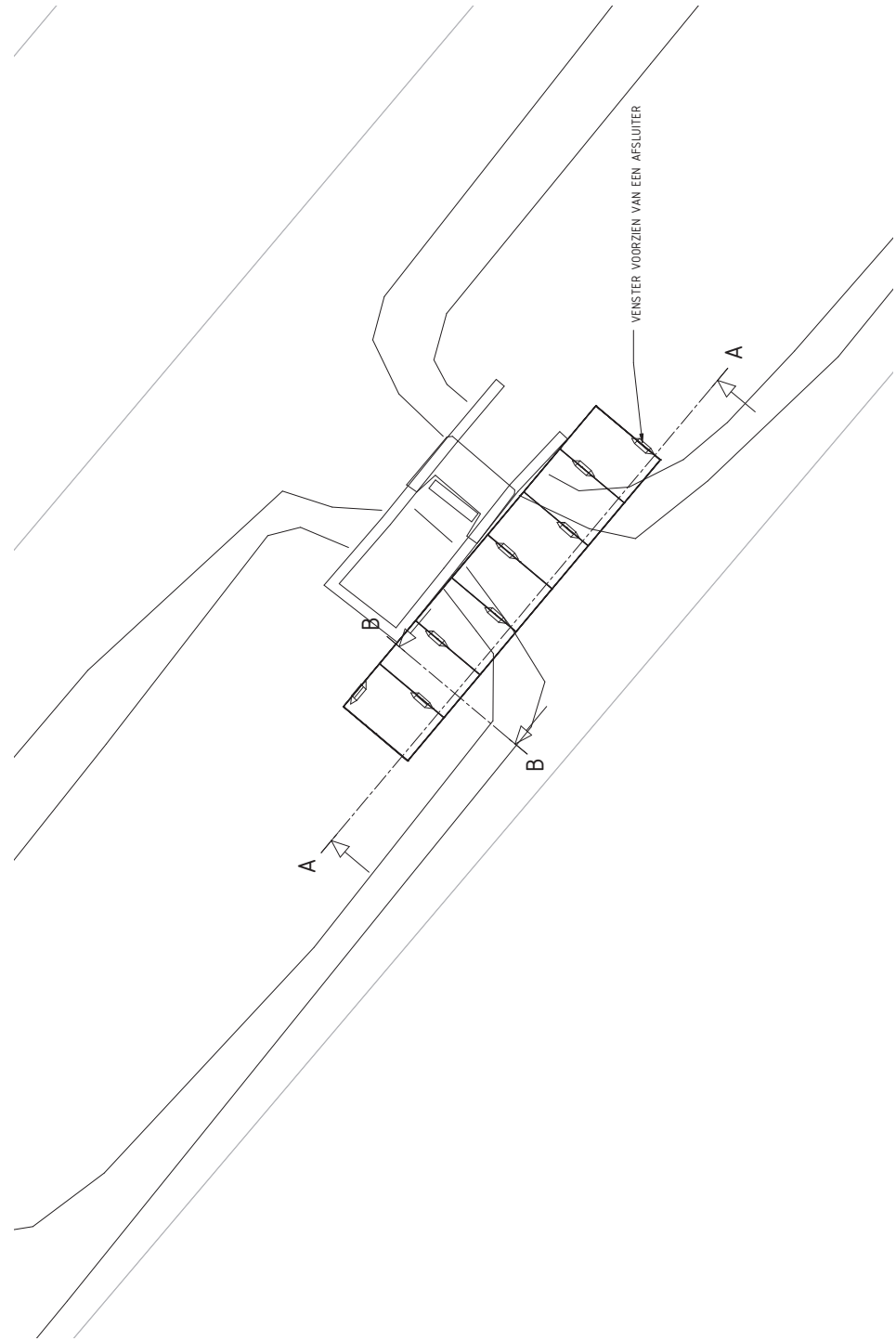
Op de vaststelling van een projectplan is afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat de belanghebbenden in het beroepschrift moeten aangeven welke beroepsgronden zij aanvoeren tegen het besluit. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. Belanghebbenden wordt verzocht in het beroepschrift te vermelden dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Verzoek om voorlopige voorziening

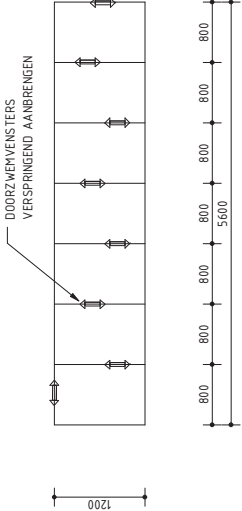
Het projectplan treedt na vaststelling in werking, ook al wordt er een bezwaar- of beroepschrift ingediend. Dit betekent dat de maatregelen opgenomen in het projectplan kunnen worden uitgevoerd. Om dit te voorkomen kunnen belanghebbenden gelijktijdig of na het indienen van een beroepschrift een zogenaamd “verzoek voor het treffen van een voorlopige voorziening” worden gevraagd bij de Voorzieningenrechter van de rechtbank. Ook in dat geval is griffierecht verschuldigd.

Deel 4 Bijlagen

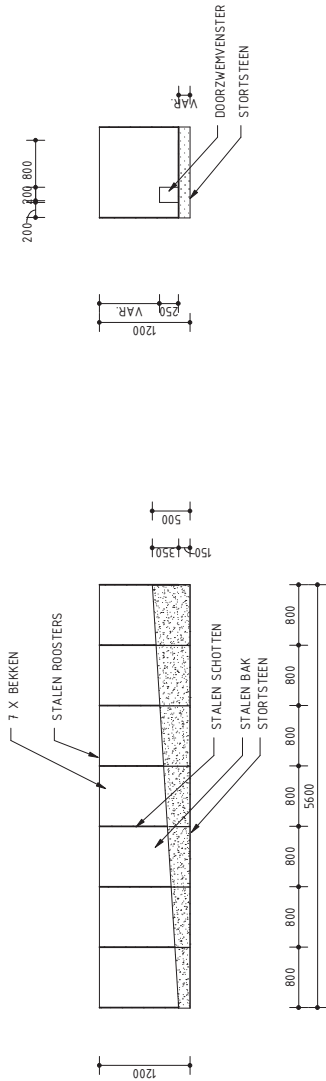
- VO-tekening

SITUATIE
schaal: 1 : 50

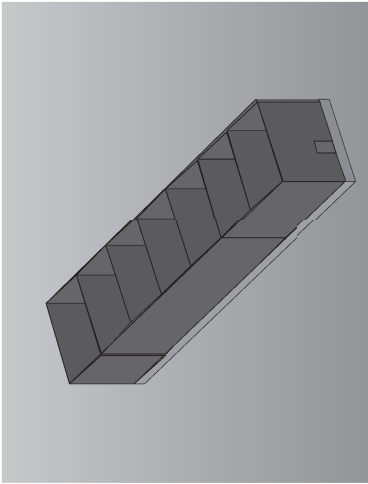

BOVENAANZICHT
schaal: 1 : 50

DOORSNEDE A-A
schaal: 1 : 50

DOORSNEDE B-B
schaal: 1 : 50

LEGENDA
PERCEEL GRENS

Wfz.		Aard der wijziging		Datum	Get.	Gez.
		Tauw				
		Postbus 3015 3522 GA Utrecht Telefoon (030) 382 48 24 www.tauw.nl				
Opdrachtgever		Waterschap AA en MAAS				
Project		Ontwerp vispassage St. Anthonis loop				
Onderdeel		Stuw 108GO				
Documentnummer	Blad 1 van 1	Documenttype	Tekening			
Stuvia Gefk. Gec.	10/09/08 H. Ooster C. Frederiks	Schaal	Zie Tekening			
Projectnummer	1245337	Tekeningnummer	TEK-1001	Status	CONCEPT	
				Formaat	A1	